

L'OBSERVATORI
CRES-IEA

FAMÍLIA I GÈNERE

Centre de Recerca Sociològica
Institut d'Estudis Andorrans

<u>4.- FAMÍLIA I GÈNERE</u>	3
<u>4.1.-PODRIA DIR SI ESTÀ D'ACORD O EN DESACORD AMB CADASCUNA DE LES FRASES SEGÜENTS?</u>	3
<u>4.1.1.- “És probable que a un nen petit (en edat pre-escolar) el perjudiqui que la seva mare treballi”</u>	3
<u>4.1.2.- “Quan la dona té un treball a jornada completa, la vida familiar se'n ressent”</u>	4
<u>4.1.3.- “Tenir feina està bé, però el que la majoria de dones volen en realitat és crear una llar i tenir fills”</u>	4
<u>4.1.4.- “Ser mestressa de casa omple tant (o pot ser tan gratificant) com treballar per un salari”</u>	5
<u>4.2.- ESTÀ D'ACORD O EN DESACORD AMB LES SEGÜENTS FRASES?</u>	6
<u>4.2.1.- “Tant l'home com la dona haurien de contribuir als ingressos familiars”</u>	7
<u>4.2.2.- “El deure d'un home és guanyar diners, el deure d'una dona és cuidar de la seva casa i família”</u>	7
<u>4.2.3.- “En general, són tan aptes per a cuidar els fills tant els pares com les mares”</u>	7
<u>4.2.4.- “Els homes haurien de compartir les tasques domèstiques en major mesura que ho fan ara”</u>	8
<u>4.3.- A LA SEVA LLAR, QUI S'ENCARREGA DE FER LAS SEGÜENTS TASQUES?</u>	8
<u>4.3.1.- Bugada</u>	8
<u>4.3.2.- Petites reparacions de la casa</u>	9
<u>4.3.3.- Planxar</u>	9
<u>4.3.4.- Cuidar els membres de la família que estan malalts</u>	10
<u>4.3.5.- Fer la compra</u>	10
<u>4.3.6.- Organitzar les tasques de la llar</u>	11
<u>4.3.7.- Fer la neteja</u>	11
<u>4.3.8.- Preparar el menjar</u>	12
<u>4.3.9.- Ajudar als nens a fer els deures</u>	12
<u>4.4.- APROXIMADAMENT, QUANTES HORES A LA SETMANA DEDICA VOSTÈ PERSONALMENT A LES TASQUES DOMÈSTIQUES? (SENSE TENIR EN COMPTE LA CURA DELS FILLS NI LES ACTIVITATS QUE ES PUGUIN CONSIDERAR D'OCI)</u>	13
<u>4.5.- I LA SEVA PARELLA, QUANTES HORES A LA SETMANA DEDICA A LES TASQUES DOMÈSTIQUES? (SENSE TENIR EN COMPTE LA CURA DELS FILLS NI LES ACTIVITATS QUE ES PUGUIN CONSIDERAR D'OCI)</u>	15
<u>4.6.- QUINA DE LES SEGÜENTS FRASES DESCRIU MILLOR LA FORMA QUE ES REPARTEIXEN LES TASQUES DOMÈSTIQUES VOSTÈ I LA SEVA PARELLA?</u>	17

4.- FAMÍLIA I GÈNERE

4.1.-Podria dir si està d'acord o en desacord amb cadascuna de les frases següents?

4.1.1.- “És probable que a un nen petit (en edat pre-escolar) el perjudiqui que la seva mare treballi”

	Freqüència	Percentatge
D'acord	576	64,7
En desacord	282	31,7
Ns/nc	32	3,6
Total	891	100,0

Un 65% de les persones considera que probablement a un nen petit (en edat preescolar) el perjudiqui el fet que la seva mare treballi, mentre que un 32% no hi està d'acord. A la mateixa pregunta feta a Espanya els resultats mostraven un 50,7% d'acord o molt d'acord i un 35,8 en desacord (a més d'un 10,7 que no es va mostrar d'acord ni en desacord).¹

Encara que hi ha més proporció d'homes que de dones d'acord (el 68% i el 61% respectivament) les proves estadístiques no permeten establir una relació significativa. En funció de l'edat, augmenta la proporció de persones que estan d'acord al passar dels grups més joves als majors (el 56% dels que tenen entre 18 i 24 anys fins el 71% dels majors de 50 anys), i ho pensen en major proporció les persones amb estudis primaris o inferiors (72%) que les persones amb estudis universitaris (56%). També consideren en major proporció que als nens petits els pot perjudicar que la mare treballi les persones que tenen més fills (el 60% dels que no tenen fills, el 64% dels que tenen un fill, el 65% dels que tenen dos fills i el 74% dels que tenen 3 o més fills). En funció de l'ocupació els que estan d'acord amb l'afirmació en major proporció són les persones jubilades i les mestresses de casa, i en menor proporció els professionals i tècnics i els propietaris, directius i comandaments intermedis.

La segmentació que es dibuixa entre els grups més proclius a pensar que el fet de treballar la mare és problemàtic pel nen, i els que pensen així en molt menor mesura, reflecteix una segmentació d'estils de vida. Efectivament, són els i les joves, sobretot els de carrera universitària, que aposten per un estil de vida on treballen ambdós alhora que ambdós segueixen una carrera professional que no estan disposats a frenar, atesa la inversió educativa que ha suposat. En canvi, aquest estil de vida canvia substancialment en les ocupacions de qualificacions més baixa, sobretot en les generacions més antigues (o sigui, la gent de més edat), on predominava la retirada de la dona del mercat de treball, al menys mentre els fills/es eren petits.

¹ CIS: Estudio 2.529. Familia y género (International Social Survey Programme). Junio 2003.

4.1.2.- “Quan la dona té un treball a jornada completa, la vida familiar se'n ressent”

	Freqüència	Percentatge
D'acord	661	74,2
En desacord	214	24,1
Ns/nc	16	1,8
Total	891	100,0

La majoria de les persones enquestades (74%) està d'acord amb l'afirmació que la vida familiar es ressent quan la dona té un treball a jornada completa (un 24% no ho creu així). En l'estudi del CIS a Espanya, els resultats d'aquesta pregunta van ser un 53,8% d'acord o molt d'acord i un 32% en desacord (un 11% ni d'acord ni en desacord).

Aquesta idea es fonamenta en el model familiar tradicional en el que la dona assumeix majoritàriament les tasques de l'esfera domèstica i familiar, de manera que la seva incorporació a món laboral té implicacions per a la vida familiar. No obstant, si la participació de les dones en el treball remunerat anés acompanyada d'una corresponsabilització per part dels homes de les obligacions domèstiques i familiars, no tindria perquè ressentir-se'n la vida familiar, o almenys no s'atribuiria al fet que la dona treballi.

Es mostren més d'acord les persones de més edat (el 79% dels majors de 55 anys) que els més joves (el 64% dels que tenen entre 18 i 24 anys), i també estan d'acord en major proporció els que tenen fills (entre el 76% i el 78%) que els que no tenen fills (67%). Segons l'ocupació, les mestresses de casa són les que estan d'acord en major proporció, mentre que els professionals i tècnics són els que estan d'acord en menor proporció. Un cop més, trobem reflectida la segmentació de què parlàvem en l'apartat anterior.

4.1.3.- “Tenir feina està bé, però el que la majoria de dones volen en realitat és crear una llar i tenir fills”

	Freqüència	Porcentaje
D'acord	483	54,2
En desacord	366	41,1
Ns/nc	42	4,7
Total	891	100,0

Un 54% de la població enquestada està d'acord amb que la majoria de les dones volen crear una llar i tenir fills, és a dir que es considera que la prioritat de les dones és la formació d'una unitat familiar (crear una llar i tenir fills). Per una altra part, el 41% que no està d'acord amb aquesta afirmació, considera que per a les dones la formació d'una llar i la procreació no és un objectiu prioritari. (A Espanya, l'any 2003 un 39,8% es va

mostrar d'acord o molt d'acord amb aquesta afirmació i un 41,7% en desacord, a més d'un 13,5% que no es va definir).

Hi ha una proporció lleugerament superior d'homes que comparteixen aquesta afirmació (el 58% dels homes pel 51% de les dones), i en funció de l'edat, els que tenen entre 25 i 39 anys són els que estan d'acord en menor proporció (46%). Les dones que no tenen fills estan majoritàriament en desacord (el 58% en desacord pel 39% d'acord), mentre que les que tenen fills diuen en major proporció que estan d'acord (54%). Segons la nacionalitat, destaca que els andorrans són els que estan d'acord en menor proporció (47%) i els portuguesos els que estan més d'acord (72%), i segons el nivell d'estudis disminueix la proporció d'acord entre els que tenen major formació (del 67% dels que tenen estudis primaris o inferiors al 36% dels que tenen estudis universitaris). En funció de l'ocupació els que comparteixen en menor proporció aquesta afirmació són els professionals i tècnics i el personal administratiu, i els treballadors no qualificats els que estan d'acord en major proporció.

4.1.4.- “Ser mestressa de casa omple tant (o pot ser tan gratificant) com treballar per un salari”

	Freqüència	Percentatge
D'acord	419	47,0
En desacord	417	46,8
Ns/nc	55	6,2
Total	891	100,0

L'opinió sobre aquesta afirmació (“ser mestressa de casa omple tant o pot ser tan gratificant com treballar per un salari”) està dividida, ja que pràcticament la meitat de la població (47%) considera que la feina de mestressa de casa pot ser tan satisfactòria o gratificant com una altra feina assalariada, mentre que l'altra meitat de la població (47%) no ho creu així. (A Espanya els resultats d'aquesta pregunta van ser un 40,1% d'acord o molt d'acord, un 44,3% en desacord i un 11% ni d'acord ni en desacord).

Els homes estan d'acord en una proporció una mica superior a les dones (un 49% i un 45% respectivament), i segons la nacionalitat, els andorrans són els que estan d'acord en menor proporció (41% d'acord pel 53% en desacord), mentre que els portuguesos estan majoritàriament d'acord (el 60% d'acord pel 37% en desacord). En funció del nivell d'estudis els que tenen menys formació són els que estan més d'acord (el 56% dels que tenen estudis primaris, pel 41% dels que tenen estudis secundaris i el 46% dels que tenen estudis universitaris).

4.2.- Està d'acord o en desacord amb les següents frases?

	D'acord	En desacord	Ns/nc
Tant l'home com la dona haurien de contribuir als ingressos familiars	93,3%	5,0%	1,7%
El deure d'un home és guanyar diners, el deure d'una dona és cuidar de la seva casa i família	24,7%	74,1%	1,2%
En general, són tan aptes per a cuidar els fills tant els pares com les mares	81,4%	17,8%	,8%
Els homes haurien de compartir les tasques domèstiques en major mesura que ho fan ara	91,9%	6,5%	1,7%

Les valoracions d'aquestes frases, mostren que la majoria de la població està d'acord amb una distribució més igualitària dels rols d'homes i dones: el 93% considera que tant l'home com la dona haurien de contribuir als ingressos familiars, i un 74% està en desacord amb una atribució del rol productiu a l'home i del rol reproductiu a la dona ("el deure d'un home és guanyar diners i el deure d'una dona és cuidar de la seva casa i família"); és a dir, la població es mostra en desacord amb els estereotips generats i mantinguts per la divisió del treball en funció del gènere que considera l'home com a *proveïdor* i la dona com a *mestressa de casa*.

També es constata un alt grau d'acord amb una distribució més equitativa de les tasques familiars i domèstiques: el 81% creu que en general són tan aptes per a cuidar els fills els pares com les mares, i un 92% també està d'acord amb que els homes haurien de compartir en major mesura les tasques domèstiques. Aquesta demanda d'una major participació dels homes en les tasques domèstiques està relacionada amb la conciliació de l'activitat laboral i les responsabilitats familiars, ja que la incorporació de les dones al mercat de treball no ha suposat la corresponsabilització dels homes en l'àmbit domèstic, sinó una doble càrrega per les dones (l'anomenada *doble jornada* de treball remunerat i no remunerat). El repartiment desigual del treball domèstic i les responsabilitats familiars és un obstacle per a la plena integració laboral i social de les dones, ja que en alguns casos han de renunciar a la seva participació en el mercat de treball o limitar la seva carrera professional en les etapes de formació de la família i de la cria dels fills.

En un estudi de família i gènere realitzat a Espanya l'any 2003,² es van obtenir resultats similars als observats a Andorra: un 86,5% estava d'acord o molt d'acord amb que haurien de contribuir als ingressos familiars tant l'home com la dona i un 5% estava en desacord (un 7% ni d'acord ni en desacord). Respecte a l'afirmació que el deure d'un home és guanyar diners i el deure d'una dona cuidar la seva casa i família, un 24,3% estava d'acord o molt d'acord i un 65,4% en desacord, a més d'un 9% ni d'acord ni en desacord. També hi havia una majoria d'acord en que tant els pares com les mares són aptes per a cuidar els fills (87,7%) i en que els homes haurien de compartir les tasques domèstiques en major mesura que ho fan ara (89,5%).

² CIS: Estudio 2.529. Familia y género (International Social Survey Programme). Junio 2003.

4.2.1.- “Tant l'home com la dona haurien de contribuir als ingressos familiars”

El 95% de les dones i el 91% dels homes estan d'acord amb aquesta afirmació. En funció del nivell de formació, tenen una proporció més alta d'acord els que tenen estudis primaris (95%) i secundaris (94%) que els que tenen estudis universitaris (88%). Estan d'acord en major proporció els portuguesos (98%) i els que menys proporció d'acord manifesten són el grup d'altres nacionalitats (81%), mentre que els espanyols (94%), els andorrans (93%) i els francesos (91%) tenen percentatges d'acord similars.

4.2.2.- “El deure d'un home és guanyar diners, el deure d'una dona és cuidar de la seva casa i família”

Només un 25% de les persones enquestades estan d'acord amb que el deure d'un home és guanyar diners i el deure d'una dona és tenir cura de la seva casa i família, segons el patró tradicional de participació exclusivament masculina en l'àmbit laboral (l'anomenat model *bread-winner*), mentre que el 74% està en desacord amb aquesta afirmació.

Hi estan d'acord un 27% dels homes i un 23% de les dones. La proporció dels que estan d'acord augmenta entre les persones de més edat: només el 14% dels que tenen entre 18 i 24 anys pel 41% dels majors de 55 anys, i disminueix entre els que tenen més formació (el 40% dels que tenen estudis primaris, el 20% dels que tenen estudis secundaris i l'11 dels que tenen estudis universitaris). En funció de la nacionalitat, els andorrans són els que hi estan d'acord en menor proporció (18%) i els que estan d'acord en major proporció són els portuguesos (38%) i els d'altres nacionalitats (42%). Segons l'ocupació només estan d'acord un 5% dels professionals i tècnics i un 9% del personal administratiu, i els que hi estan més d'acord són els jubilats (pel factor edat), els treballadors no qualificats (35%) i els treballadors de la indústria i la construcció (35%).

4.2.3.- “En general, són tan aptes per a cuidar els fills tant els pares com les mares”

La majoria de la població (81%) creu que són tan aptes per a cuidar els fills els pares com les mares, observant-se que els menors de 40 anys estan d'acord en major proporció (al voltant del 86%) que els majors d'aquesta edat (77%). En funció de l'ocupació estan d'acord en major proporció els estudiants (95%) i els professionals i tècnics (89%) i els que estan d'acord en menor proporció són els treballadors no qualificats (74%).

4.2.4.- “Els homes haurien de compartir les tasques domèstiques en major mesura que ho fan ara”

En relació a si els homes haurien de compartir les tasques domèstiques en major mesura que ho fan ara, una clara majoria de les persones enquestades (92%) es declara d'acord. Aquest reconeixement de la insuficient participació dels homes en l'esfera domèstica és general, i no s'observen diferències estadísticament significatives en funció de les variables sociodemogràfiques. Tot seguit s'analitza amb més detall el repartiment d'algunes de les tasques domèstiques en el si de les parelles, per corroborar la desigual participació d'homes i dones.

(Només als casats o parella de fet. N=599)

4.3.- A la seva llar, qui s'encarrega de fer les següents tasques?

	Sempre o habitualment la dona	Més o menys igual tots alhora	Sempre o habitualment l'home	Ho fa una tercera persona	No pertinent	Ns/Nc
Bugada	69,5%	24,1%	2,0%	4,3%		
Petites reparacions a casa	13,1%	16,2%	63,5%	6,9%	,1%	,2%
Planxar	71,4%	14,8%	3,7%	10,0%	,1%	
Cuidar els membres de la família que estan malalts	30,3%	53,5%	2,5%	,9%	12,2%	,6%
Fer la compra	31,1%	57,8%	10,0%	1,0%		
Organitzar les tasques de la llar	57,6%	38,5%	2,0%	1,9%		
Fer la neteja	45,6%	41,3%	1,7%	11,3%		
Preparar el menjar	48,8%	41,6%	7,5%	2,1%		
Ajudar als nens a fer els deures	23,7%	31,0%	6,1%	5,3%	33,3%	,6%

El repartiment de les tasques de la llar entre les parelles, mostra una major dedicació de les dones, ja que hi ha més tasques que realitzen en major proporció les dones (planxar, fer la bugada, organitzar les tasques de la llar, fer la neteja i preparar el menjar), tot i que hi ha activitats com fer la compra (58%) i cuidar dels membres de la família que estan malalts (54%) que majoritàriament realitzen igual els homes i les dones. De les activitats domèstiques analitzades, els homes només s'encarreguen habitualment de les petites reparacions de la casa, activitat que es considera més masculina (de fet, la majoria de professionals d'activitats relacionades amb la instal·lació, manteniment o reparació d'elements de la llar, com lampistes, electricistes, fusters, etc. són homes). Aquest desigual repartiment de les tasques domèstiques reflecteix la persistència del model de divisió sexual del treball, que assigna a les dones l'àmbit domèstic i als homes l'àmbit laboral.

4.3.1.- Bugada

Prop del 70% dels enquestats que viuen amb la seva parella reconeixen que és majoritàriament la dona la que s'encarrega de fer la bugada, i en un 24% dels casos

diuen que ho fan entre tots dos. Ara bé, segons qui respon hi ha diferents percepcions: el 60% dels homes i el 79% de les dones, diuen que són les dones les que fan aquesta tasca. Entre els més joves hi ha més proporció que diuen que a la seva llar es reparteixen aquesta tasca entre l'home i la dona (el 38% dels que tenen entre 25 i 39 anys), però va disminuint en els grups de més edat (només el 10% dels majors de 55 anys) alhora que augmenta la proporció dels que diuen que ho fa habitualment la dona (del 58% dels menors de 40 anys al 82% dels majors de 55 anys). També diuen amb més freqüent que fa la bugada la dona les parelles casades (el 72%) que les parelles de fet (el 58%), per l'efecte de l'edat, ja que els enquestats que són parella de fet són més joves que els casats. Per nacionalitats, els portuguesos (78%) i els espanyols (74%) són els que diuen amb major freqüència que són les dones les que fan la bugada, mentre que els francesos i el grup d'altres nacionalitats són els que diuen que es reparteixen aquesta tasca en major proporció. Al augmentar el nivell d'estudis, disminueix la proporció dels que diuen que s'encarrega de la bugada la dona: el 81% dels que tenen estudis primaris, el 71% dels que tenen estudis secundaris i el 44% els que tenen estudis universitaris. Les persones ocupades diuen en menor proporció que la dona és la que sempre fa la bugada a la seva llar (el 65%), mentre que les inactives (mestresses de casa, jubilats) són les que ho diuen en major proporció (87%), però sempre ho diuen en major proporció les dones (el 58% dels homes ocupats pel 73% de les dones ocupades, i el 78% dels homes inactius pel 91% de les dones inactives).

4.3.2.- Petites reparacions de la casa

Les petites reparacions de la casa és l'única tasca en la que majoritàriament (el 64%) les persones enquestades diuen que les fan habitualment els homes, pel 16% que diu que ho fan tots dos, el 13% que diu que ho fa la dona i un 7% que diu que ho fa una tercera persona. Els homes diuen en major proporció que les dones (el 71% i el 57% respectivament) que són ells els que fan les petites reparacions domèstiques, i en funció de l'edat, els grups més joves són els que diuen amb major proporció que ho fan tots dos per igual. Els menors de 40 anys són els que més diuen que ho fan tot dos per igual i els que diuen en menor proporció que ho fa la dona; les persones ocupades diuen en major proporció que ho fa l'home (el 65%) que tots dos (18%) o que ho fa la dona (12%), mentre que el 55% de les persones inactives diu que l'home s'encarrega de les petites reparacions, el 20% diu que ho fa la dona i un 14% que ho fa una tercera persona.

4.3.3.- Planxar

El 71% de les persones enquestades diuen que a la seva llar és la dona la que s'encarrega habitualment de planxar (ho reconeixen així el 78% de les dones i el 65% dels homes), mentre que un 15% de les persones diuen que ho fan tot dos per igual, un 4% diuen que són els homes els que ho fan i en el 10% ho fa una tercera persona. Els enquestats de més edat també diuen en major proporció que són les dones les encarregades de planxar (el 66% dels que tenen entre 25 i 39 anys, el 73% dels que

tenen entre 40 i 54 anys i el 79% dels majors de 55 anys), mentre que els més joves hi ha més proporció de llars en que es reparteixen aquesta tasca que entre els més grans. Les persones casades diuen en major proporció que és la dona qui s'encarrega de planxar (74%) que les parelles no casades (el 59%). També és més gran la proporció dels que diuen que a la seva llar la dona és la que planxa habitualment entre els que tenen estudis primaris (82%) que entre els que tenen estudis universitaris (53%), ja que entre aquests un 25% diuen que ho fa una tercera persona. En funció de la nacionalitat, els portuguesos (92%) i espanyols (74%) són els que diuen en major proporció que les dones s'encarreguen de planxar. Les persones ocupades són les que més es reparteixen aquesta tasca (el 68% diu que ho fa la dona i el 17% diu que tots dos), mentre que les persones inactives diuen en major proporció que la dona és la que habitualment planxa (el 85%) i molts pocs casos diuen que ho fan tots dos (5%).

4.3.4.- Cuidar els membres de la família que estan malalts

Pel que fa a la cura dels membres de la família que estan malalts, el 54% de la població diu que se n'encarreguen tant l'home com la dona, el 31% diu que és la dona qui s'encarrega habitualment de cuidar-les i un 3% diu que és l'home (un 12% no ha respost per no trobar-se amb aquesta situació).

Les proporcions varien molts segons qui respon, ja que els homes diuen en major proporció que es reparteixen aquesta tasca (el 67%) i només un 15% diuen que se n'encarrega la dona, mentre que les dones diuen que són elles les que habitualment tenen cura de les persones malaltes (46%) i un 42% diuen que ho fan conjuntament. Les persones amb estudis primaris són les que més diuen que se n'encarreguen les dones (38%) disminuint entre els que tenen estudis secundaris (31%) i universitaris (16%), alhora que augmenta la proporció dels que diuen que ho fan tant l'home com la dona. En funció de la nacionalitat, els portuguesos són els que diuen en major proporció que les dones són les que fan aquesta tasca (46%) si bé un altre 46% diuen que ho fan tots dos per igual. Les persones inactives diuen en major proporció que les ocupades que la dona s'encarrega d'aquesta tasca (el 48% i el 25% respectivament), mentre que les persones ocupades diuen majoritàriament que ho fan tots dos (58%).

4.3.5.- Fer la compra

La compra també és una tasca que les persones enquestades diuen majoritàriament que comparteixen els membres de la parella (58%), tot i que un 31% diu que ho fa habitualment la dona i només un 10% diu que és l'home qui se n'encarrega.

Els homes diuen en major proporció (el 64%) que les dones (el 52%) que fan la compra tots dos, i també diuen en major proporció que són ells qui s'encarrega de la compra habitualment (el 16% dels homes pel 4% de les dones), mentre que les dones diuen en major proporció que els homes que són elles les que ho fan (el 43% i el 19% respectivament). Per edats, destaca que els majors de 55 anys són els que diuen en

major proporció que les dones són les que fan la compra habitualment (46%) i també els que tenen estudis primaris (encara que en aquest cas la diferència no es pot considerar significativa). El 25% de les persones ocupades diuen que la dona fa la compra habitualment (pel 54% de les persones inactives), però diuen en major proporció (64%) que ho fan tant l'home com la dona.

4.3.6.- Organitzar les tasques de la llar

Un 58% de la població diu que la dona és la que s'encarrega d'organitzar les tasques de la llar i un 39% diu que ho fan conjuntament l'home i la dona, mentre que només un 2% diu que és l'home l'encarregat.

En aquest cas també són les dones les que declaren en major proporció que són elles les que organitzen les tasques de la llar (el 73% de les dones pel 42% dels homes), mentre que els homes diuen majoritàriament que ho fan tots dos (el 52% dels homes pel 25% de les dones). També augmenta amb l'edat la proporció de les persones que diuen que són les dones qui s'encarrega d'organitzar les tasques de la llar (al voltant del 51% dels menors de 40 anys, pel 66% dels majors de 55 anys), i per nivell d'estudis són els que tenen estudis primaris els que diuen en major proporció (el 63%) que és la dona qui s'encarrega (pel 45% dels que tenen estudis universitaris), tot i que aquesta relació no és estadísticament significativa. Les persones inactives diuen en major proporció (73%) que les ocupades (53%) que les dones s'encarreguen de les tasques de la llar.

4.3.7.- Fer la neteja

Un 46% de les persones enquestades diuen que a la seva llar la dona és qui s'encarrega habitualment de fer la neteja, mentre que un 41% diu que ho fan més o menys per igual l'home i la dona, menys d'un 2% diu que és l'home i un 11% diu que habitualment ho fa una tercera persona.

La resposta de les dones és majoritàriament que són elles les que fan la neteja de la seva llar (61%) i un 27% diu que ho fan tots dos, mentre que els homes diuen en major proporció que fan la neteja tots dos (55%) i un 30% diu que habitualment ho fa la dona. En els grups de més edat disminueix la proporció dels que diuen que fan la neteja tots dos igual (el 52% dels menors de 40 anys pel 31% dels majors de 55 anys) i augmenta la proporció dels que diuen que ho fa la dona al passar dels menors de 40 anys (37%) als majors de 55 anys (56%). Entre les persones amb major nivell de formació disminueix la proporció dels que diuen que la dona s'encarrega habitualment de la neteja (el 58% dels que tenen estudis primaris pel 24% dels que tenen estudis universitaris). Els portuguesos (60%) i els espanyols (53%) són els que diuen en major proporció que la dona és qui fa la neteja habitualment a la seva llar. Entre les persones ocupades el 47% diuen que tots dos s'encarreguen habitualment de la neteja, pel 39% que diu que ho fa la dona i un 12% que ho fa una tercera persona, mentre que les

persones inactives diuen majoritàriament que s'encarrega la dona (66%), un 22% diu que ho fan entre tots dos i un 9% que ho fa una tercera persona.

4.3.8.- Preparar el menjar

Al demanar qui s'encarrega habitualment de preparar el menjar, el 49% dels enquestats diuen que ho fa la dona, pel 42% que diu que ho fan tots dos i un 7% dels casos que diuen que és l'home (en el 2% ho fa una tercera persona).

Les dones diuen en major proporció que elles preparen habitualment el menjar (el 63% de les dones pel 34% dels homes), mentre que els homes diuen majoritàriament que ho fan tots dos (ho diuen el 50% dels homes pel 34% de les dones). Entre els menors de 40 anys, la majoria diuen que preparen el menjar tots dos (56%), percentatge que disminueix en els grups de més edat (el 24% dels majors de 55 anys), alhora que augmenta la proporció dels que diuen que se n'encarrega la dona (del 34% dels menors de 40 anys al 69% dels majors de 55 anys). En funció del nivell d'estudis disminueix la proporció dels que diuen que les dones s'encarreguen habitualment de preparar el menjar al passar dels que tenen estudis primaris (58%) als que tenen estudis universitaris (33%). Una clara majoria de les persones inactives diuen que són les dones les que s'encarreguen de preparar el menjar (75%), mentre que les persones ocupades diuen en un 41% que ho fa la dona i en un 49% que ho fan tots dos.

4.3.9.- Ajudar als nens a fer els deures

Un 31% de la població diu que a l'hora d'ajudar els nens a fer els deures ho fan tant l'home com la dona, mentre que un 24% diu que ho fa habitualment la dona, un 6% diu que ho fa l'home i un 5% que se n'encarrega una tercera persona (un 34% dels enquestats no han respost per no estar en aquesta situació).

Segons el 35% dels homes i el 27% de les dones, aquesta tasca la fan entre tots dos, mentre que les dones diuen en major proporció que són elles qui ajuden els nens (el 36% de les dones pel 12% dels homes). En funció de l'edat no es pot establir una relació significativa, ja que els diferents grups d'edat tenen diferents proporcions de persones que han respost (més de la meitat dels majors de 55 anys no han respost per no correspondre a la seva situació), i en funció del nivell d'estudis tampoc es pot considerar significativa la relació, tot i que hi ha més proporció dels que diuen que la dona s'encarrega habitualment d'ajudar els nens a fer els deures entre les que tenen estudis primaris o inferiors (29%) que entre els que tenen estudis universitaris (15%), que diuen en major proporció que ho fan tots dos (34%).

(Només als casats o parella de fet. N=599)

4.4.- Aproximadament, quantes hores a la setmana dedica vostè personalment a les tasques domèstiques? (sense tenir en compte la cura dels fills ni les activitats que es puguin considerar d'oci)

	Freqüència	Percentatge
Cap	16	2,7
entre 1 i 7 hores	192	32,0
entre 8 i 14 hores	182	30,3
entre 15 i 28 hores	138	23,1
29 o més hores	62	10,4
Ns-Nc	9	1,5
Total	599	100,0

Prop d'un 3% de les persones enquestades reconeixen que no dediquen cap hora a les tasques domèstiques, un 32% hi dedica entre una i set hores a la setmana (equivaldria a una hora diària o menys), un 30% hi dedica entre vuit i catorze hores setmanals (entre una i dues hores al dia), un 23% diu que hi dedica entre quinze i vint-i-vuit hores a la setmana (entre dues i quatre hores al dia) i un 10% vint-i-nou hores o més (més de quatre hores al dia).

En els grups de menys hores hi ha més proporció d'homes: un 5% no dediquen cap hora i un 48% dediquen entre una i set hores a la setmana (en el cas de les dones menys d'un 1% diu que no hi dedica cap hora i un 17% hi dedica entre una i set hores a la setmana), mentre que hi ha més proporció de dones que dediquen més hores a la setmana a les tasques domèstiques: el 37% de les dones dediquen entre 15 i 28 hores setmanals (per només un 9% dels homes) i gairebé un 20% dedica més de 29 hores a la setmana (per només un 1% dels homes).

	Sexe		Total
	Home	Dona	
Cap	4,7%	,7%	2,7%
entre 1 i 7 hores	47,8%	16,6%	32,1%
entre 8 i 14 hores	35,0%	25,8%	30,4%
entre 15 i 28 hores	8,8%	37,1%	23,0%
29 o més hores	1,0%	19,5%	10,4%
Ns-Nc	2,7%	,3%	1,5%
Base	297	302	599

La mitjana d'hores setmanals dedicades a les tasques domèstiques és de 14,30 hores (aproximadament dues hores al dia), si bé les dones hi dediquen més hores de mitjana (19,7) que els homes (8,7). En funció de l'edat, s'observa que els homes més grans són els que menys temps dediquen a les tasques de la llar (els menors de 40 anys al voltant de 10 hores de mitjana, els que tenen entre 40 i 54 anys hi dediquen unes 9 hores i els majors de 55 anys unes 7 hores de mitjana), mentre les dones més joves hi dediquen

menys temps que les de més edat (les menors de 40 anys hi dediquen unes 16 hores setmanals, les que tenen entre 40 i 54 anys unes 22 hores de mitjana i els majors de 55 anys unes 23 hores). En totes les franges d'edat, les dones dediquen més hores que els homes, però aquesta diferència és més àmplia entre els més grans, el que indicaria que en les generacions més joves es tendeix a un model de parella més igualitari:

Mitjana d'hores setmanals que dedica a les tasques domèstiques

	Home		Dona	
	Freqüència	Mitjana	Freqüència	Mitjana
De 18 a 24 anys	5	10,0	11	15,5
De 25 a 39 anys	95	9,5	116	16,2
De 40 a 54 anys	110	9,2	96	21,9
Més de 55 anys	78	6,9	78	22,8
Total	289	8,7	301	19,7

Així entre les persones menors de 40 anys les dones dediquen de mitjana unes sis hores més a la setmana que els homes a les tasques domèstiques, entre els 40 i els 54 anys les dones hi dedicarien unes tretze hores més que els homes i entre els majors de 55 anys les dones hi dediquen de mitjana setze hores més que els homes a les tasques domèstiques. El canvi és important, ja que les dones més joves fan aproximadament un 50% més d'hores de mitjana que els homes coetanis, quan en els i les majors de 55 anys, la desproporció era del 230%.

Per nacionalitats, els francesos són els que menys temps dediquen a les tasques de la llar (6,5 hores de mitjana els homes i 12,6 hores les dones), seguits dels andorrans (8 hores els homes i 16,6 les dones), mentre que els espanyols hi dediquen per sobre de la mitjana (10 hores els home i 21 hores les dones). Les dones portugueses són les que més hores dediquen a les tasques domèstiques de mitjana (23,5) mentre que els homes portuguesos només hi dediquen 8 hores de mitjana.

En aquest cas, es reflecteix la situació socioeconòmica global de cada grup nacional, de manera que es pot induir que els francesos i andorrans tendeixen més a externalitzar tasques de la llar, que no els espanyols i portuguesos, en tenir rendes més baixes. D'altra banda, la desproporció es manté al voltant del doble de treball domèstic-familiar per a les dones, variant molt poc entre francesos, andorrans i espanyols (94%, 108% i 110% respectivament). Per contra, entre els portuguesos, el diferencial es dispara, assumint les dones un 194% més de treball domèstic-familiar, en relació als homes.

En funció del nivell d'estudis, dediquen més hores a les tasques domèstiques els homes amb més nivell formatiu (9,3 hores els que tenen estudis universitaris i 9,1 hores els que tenen estudis secundaris, per 7,8 hores els que tenen estudis primaris o inferiors), mentre que en el cas de les dones disminueix espectacularment el temps dedicat a les feines de casa entre les que tenen nivells d'estudis més alts (les que tenen estudis primaris hi dediquen 23,6 hores de mitjana, les que tenen estudis secundaris 18,7 hores i

les que tenen estudis universitaris 13,7 hores). A mesura que augmenten els estudis de les dones, cal suposar que la seva carrera professional és més qualificada i més tendència tenen a romandre-hi. Al seu torn, també perceben ingressos més elevats, la qual cosa facilita que part del treball domèstic-familiar s'externalitzi en terceres persones, mitjançant una relació mercantil. D'altra banda, i en el mateix sentit, cal tenir en compte que en les famílies de majors credencials formatives, la divisió sexual del treball es relaxa i la implicació dels homes en les tasques de la llar i de cura de persones s'incrementa.

En relació a l'ocupació també s'observen diferències entre homes i dones, de manera que entre els homes no hi ha gaire diferència entre les hores que dediquen de mitjana a les tasques domèstiques els ocupats (8,6) i els no ocupats (8,9), mentre que les dones ocupades dediquen menys hores a la setmana (17,6) a les tasques domèstiques que les no ocupades (24,9). Naturalment, les dones que treballen fora de casa no poden dedicar tant temps a les tasques domèstiques, però tot i això hi dediquen de mitjana nou hores més que els homes. També cal tenir en compte la relació entre l'ocupació de les dones, el seu nivell d'estudis i l'edat, ja que les dones més joves, tenen més nivell d'estudis i treballen en major proporció, de manera que també poden tenir millors ocupacions i es poden permetre contractar una persona per fer feines domèstiques. Per una altra part, hi ha més dones amb menys nivell formatiu que són mestresses de casa (també tenen més edat),³ i per tant dediquen més hores a les tasques domèstiques que els seus homes. A més, entre les persones de més edat es més habitual la divisió tradicional de les tasques segons el gènere (les dones com a encarregades de les tasques domèstiques), mentre que les parelles més joves (que solen tenir més nivell d'estudis i en major proporció treballen tots dos) mantenen relacions més igualitàries.

(Només als casats o parella de fet. N=599)

4.5.- I la seva parella, quantes hores a la setmana dedica a les tasques domèstiques? (sense tenir en compte la cura dels fills ni les activitats que es puguin considerar d'oci)

	Freqüència	Percentatge
Cap	70	11,7
entre 1 i 7 hores	203	34,0
entre 8 i 14 hores	159	26,5
entre 15 i 28 hores	113	18,9
29 o més hores	30	5,0
Ns-Nc	24	4,0
Total	599	100,0

³ Entre les dones casades o que viuen en parella, es declaren mestresses de casa un 10% de les menors de 40 anys, el 21% de les que tenen entre 40 i 54 anys i un 30% de les majors de 55 anys (el 41% d'aquest grup són jubilades, i moltes d'elles també mestresses de casa).

Prop d'un 12% diu que la seva parella no hi dedica cap hora a les tasques domèstiques, un 34% diu que la parella hi dedica entre una i set hores setmanals (una hora al dia o menys), un 26% diu que la parella hi dedica entre vuit i catorze hores (entre una i dues hores diàries), un 20% diu que la parella realitza tasques domèstiques entre quinze i vint-i-vuit hores a la setmana (entre dues i quatre hores al dia), mentre que un 5% diu que la seva parella hi dedica més de vint-i-nou hores a la setmana (més de quatre hores al dia).

Les dones diuen en major proporció que les seves parelles dediquen menys de set hores a la setmana a les tasques de la llar, mentre que els homes diuen en major proporció que les seves parelles dediquen més hores a les tasques domèstiques.

Segons els homes, les seves dones hi dediquen una mitjana de 15,3 hores setmanals a les tasques domèstiques, mentre que les dones calculen que les seves parelles hi dediquen 5,7 hores de mitjana. Els homes de més edat són els que diuen que les seves parelles dediquen més hores a les tasques domèstiques (els menors de 40 anys diuen que les seves dones hi dediquen una mitjana de poc més de 13 hores setmanals, els de 40 a 54 anys diuen que les dones dediquen a les tasques domèstiques unes 15 hores i els majors de 55 anys diuen que les dones hi dediquen prop de 18 hores de mitjana), mentre que les dones de més edat diuen que els seus homes hi dediquen menys hores (les que tenen entre 18 i 54 anys diuen que la seva parella hi dedica poc més de 6 hores, i els majors de 55 anys diuen que els homes hi dediquen 4 hores de mitjana). Aquesta relació es correspon amb l'observada entre les persones enquestades (encara que les xifres varien), de manera que sembla ratificar-se que en tots els casos les dones hi dediquen més hores a les tasques de la llar que els homes, i que la diferència d'hores dedicades és més alta entre les persones de més edat.

Mitjana d'hores setmanals que dedica a les tasques domèstiques la seva parella

	Home		Dona	
	Freqüència	Mitjana	Freqüència	Mitjana
De 18 a 24 anys	5	13,8	11	6,2
De 25 a 39 anys	95	13,4	111	6,2
De 40 a 54 anys	109	15,1	91	6,3
Més de 55 anys	81	17,9	70	4,0
Total	291	15,3	284	5,7

Els homes amb nivells d'estudis primaris són els que diuen que les seves parelles dediquen més hores a les tasques domèstiques (17 hores de mitjana), seguits dels que tenen estudis secundaris (16 hores), mentre que els que tenen estudis universitaris diuen que les seves dones hi dediquen menys hores de mitjana (11). En el cas de les dones augmenta les hores que dedica la seva parella a les tasques domèstiques entre les que tenen més nivell d'estudis (aproximadament 4 hores les parelles de les dones que tenen estudis primaris i unes 6 hores de mitjana les parelles de les dones amb estudis secundaris i universitaris).

Comparant les hores que declaren que dediquen les persones enquestades a les tasques domèstiques amb les que diuen que hi dedica la seva parella, s'observa que un 31% dels homes diuen que hi dediquen les mateixes hores que la seva parella, mentre que la majoria (63%) reconeix que les seves dones hi dediquen més hores, i només un 6% diuen que ells hi dediquen més hores que les seves parelles. Per una altra part, un 15% de les dones enquestades diuen que hi dediquen les mateixes hores que la seva parella a les tasques de la llar, mentre que el 83% diu que elles dediquen més hores que els seus homes i només un 2% de les dones diuen els seus homes hi dediquen més hores que elles.

(Només als casats o parella de fet. N=599)

4.6.- Quina de les següents frases descriu millor la forma que es reparteixen les tasques domèstiques vostè i la seva parella?

	Freqüència	Percentatge
Faig més del que em correspon	126	21,0
Faig més o menys el que em correspon	391	65,4
Faig menys del que em correspon	69	11,5
Ns/nc	12	2,1
Total	598	100,0

Un 65% de les persones enquestades consideren que fan el que els correspon en relació al repartiment de les tasques domèstiques entre la parella, mentre que un 21% considera que fa més del que li correspon i un 12% creu que fa menys del que li correspon. Les diferències entre homes i dones són molt significatives:

	Sexe		Total
	Home	Dona	
Faig més del que em correspon	4,0%	38,0%	21,1%
Faig més o menys el que em correspon	72,1%	58,7%	65,4%
Faig menys del que em correspon	21,1%	2,0%	11,5%
Ns/nc	2,7%	1,3%	2,0%
Base	298	300	598

En conjunt, els homes consideren majoritàriament (72%) que fan el que els correspon, (entre aquests, un 40% reconeix que la seva parella dedica més hores a les tasques de la llar, un 27% diu que fan les mateixes hores i un 5% diu que hi dedica més hores que la seva parella), el 21% creu que fa menys del que li correspon i només un 4% diu que fa més del que li correspon. La majoria de les dones (58%) també considera que fa el que li correspon (entre aquestes un 45% diu que fan més hores que la seva parella i un 12% diuen que fan les mateixes hores), mentre que un 38% de les dones considera que fan més del que els correspon i només un 2% diuen que fan menys del que els correspon.

En molts casos sembla assumit que a les dones els correspon dedicar més hores a les tasques domèstiques, ja que hi ha una important proporció tant d'homes com de dones que consideren que fan el que els correspon tot i que les dones fan més hores que la seva parella.

Lògicament, la percepció dels que consideren que fan més del que els correspon augmenta entre els que dediquen més hores a la setmana a les tasques domèstiques (el 10% dels que dediquen entre una i set hores a la setmana, pel 47% dels que hi dediquen més de vint-i-vuit hores), alhora que disminueix la proporció de les persones que creuen que fan menys del que els correspon (així ho considera el 24% dels que dediquen menys de set hores a la setmana, però només un 3% dels que hi dediquen més de quinze hores).